

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI NESTEMÄISTEN POLTTOAINEIDEN JAKELUASEMIEN YMPÄRISTÖNSUOJELUVAATIMUKSISTA**1 PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista ehdotetaan annettavaksi uusi valtioneuvoston asetus. Uusi asetus korvaisi vuonna 2010 annetun valtioneuvoston asetuksen 444/2010 nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (jäljempänä JANO-asetus). Voimassa oleva asetus ehdotetaan kumottavaksi.

Uudella asetuksella laajennettaisiin JANO-asetuksen soveltamisalaa sellaisiin jakeluasemiin, jotka siirrettiin rekisteröintimenettelyyn ympäristönsuojelulain (527/2014) muutoksella 437/2017. Soveltamisalaan lisättäisiin ilmailu- ja raideliikenteen polttoainejakelu, auto- ja työkonetarvikoiden jakeluasemat sekä vähintään 12 kuukautta kestävä työmaiden polttoainejakelu. Asetuksen soveltamisalasta suljettaisiin nimenomaisesti pois maatilojen ja alle 12 kuukautta kestävä työmaiden polttoainejakelu. Lisäksi nyt ehdotetulla uudella asetuksella täsmennettäisiin eräitä säännöksiä ja sekä tehtäisiin muun muassa ympäristönsuojelu- ja jätelainsäädännön uudistumisesta johtuvia muutoksia jätehuoltoon, poikkeuksellisia tilanteita, toiminnan muuttamista ja lopettamista koskeviin pykäliin.

Asetus annettaisiin ympäristönsuojelulain 9, 10 ja 117 §:n nojalla.

Asetus on tarkoitettu tulevan voimaan 18 päivänä toukokuuta 2020.

2 NYKYTILA JA MUUTOKSEN TARVE

Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla on oltava ympäristölupa. Ympäristölupaa edellyttävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä 1. Ympäristönsuojelulain 116 §:ssä säädetään toiminnan rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröitävät toiminnot on lueteltu lain liitteessä 2.

Ympäristönsuojelulain 30 §:ssä säädetään liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetään, että toiminta edellyttää ympäristölupaa, jos se on osa direktiivilaitoksen toimintaa. Lupaa ei tarvita sellaiselle luvanvaraisen laitoksen osalle, joka voidaan rekisteröidä ja joka ei ole osa niin sanottua direktiivilaitosta. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristölupa tarvitaan, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Lain 27 §:n 2 momentissa ovat vesistön ja pienten vesien (ojan, lähteen tai noron) pilaantumiseen sekä eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentin tarkoittamaan kohtuuttomaan naapurushaittaan liittyvät luvanvaraisuusperusteet. Ympäristönsuojelulain 30 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta 28 §:n perusteella, kun toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaan liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle

ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen sisällöstä ja ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla annettavalla asetuksella. Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä liitteen 2 mukaisesta toiminnasta viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen jättämisestä.

Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, joiden polttoaineiden yhteenlaskettu säiliötilavuus on vähintään 10 m³ ja joilla on täytetty moottorikäyttöisten ajoneuvojen tai moottoriveneiden polttoainesäiliöitä, ovat voineet 1 päivästä kesäkuuta 2010 rekisteröityä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. JANO-asetuksen mukaisten olemassa olevien jakeluasemien on tullut asetuksen 18 §:n 3 momentin perusteella rekisteröityä viimeistään 1.1.2020, tai setuksen 18 §:n 4 momentin nojalla olennaisen muutoksen yhteydessä, jolloin ne siirtyvät noudattamaan asetusta myös eräiden säännöksessä mainittujen vaatimusten osalta.

Ympäristönsuojelulain muutoksella, joka tuli voimaan 1.9.2017, laajennettiin rekisteröinti koskevan kaikkia nestemäisten polttoaineiden jakeluasemia, joiden säiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³. Lain muutokseen liittyvän siirtymäsäännöksen mukaan nyt ensimmäistä kertaa rekisteröinnin piiriin tulevat nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat säilyvät kuitenkin luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskeva lain 10 §:n nojalla annettava valtioneuvoston asetus tulee sovellettavaksi. Tämän asetuksen voimantulon jälkeen lain muutoksella rekisteröintiin siirretyt jakeluasemat voivat lain 116 §:n mukaisesti rekisteröityä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Niiden tulee rekisteröidä toimintansa viimeistään uudessa asetuksessa osoitettuna ajankohtana.

Kun jakeluasema rekisteröidään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään, ei viranomainen voi rekisteröinnin yhteydessä antaa toiminnalle sitä koskevia määräyksiä. Ympäristönsuojeluviranomainen ei siis tee rekisteröinti-ilmoituksen johdosta päätöstä, vaan rekisteröi aseman, mikäli ilmoitus sisältää lain ja asetuksen edellyttämät tiedot. Viranomainen ilmoittaa rekisteröinnistä toiminnanharjoittajalle. Asetuksen noudattamista valvotaan jälkivalvonnassa. Jos toiminnalle olisi haettava ympäristönsuojelulain 30 §:n perusteella ympäristölupa, on ympäristölupaviranomaisella lain 70 §:n mukainen mahdollisuus asettaa luvassa asetusta ankarampia lupamääräyksiä. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi pohjaveden tarkkailua koskevat määräykset, jos toiminta sijoittuu pohjavesialueelle.

Nestemäisillä polttoaineilla tarkoitetaan nykyisen JANO-asetuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävää palavaa nestettä, mikä on rajannut asetuksen soveltamisalasta pois muun muassa raide- ja ilmailuliikenteen jakeluasemat.

Nestemäisten polttoaineiden jakelua säännellään JANO-asetuksen lisäksi laajasti. Bensiinihöyryjen talteenotosta jakeluasemilla on säädetty bensiinin varastoinnissa varastoalueilla ja jakeluasemilla sekä talteenotosta bensiinin lastauksessa kuljetettaviin säiliöihin ja purussa kuljetettavista säiliöistä jakeluaseman säiliöihin annetulla valtioneuvoston päätöksellä (468/1996) sekä bensiinihöyryjen talteenotosta jakeluasemilla annetulla valtioneuvoston asetuksella (1085/2011). Päätöksellä 468/1996 pantiin toimeen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/63/EY bensiinin varastoinnista ja sen jakelusta varastoalueilta jakeluasemilla aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta (ns. VOC Stage I). Lisäksi liikenneministeriön päätöksillä 469/1996 ja 470/1996 säädettiin direktiivin 94/63/EY mukaisista kuljetettavista säiliöistä koskevista teknisistä vaatimuksista sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä 471/1996 määrättiin varastosäiliöiden ja varastoalueiden lastauslaitteistojen teknisistä vaatimuksista (edellä mainittuja liikenne- ja viestintäministeriön päätöksiä seuranneet asetukset on kumottu liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella 132/2015 ja jälkimmäisen kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen sijasta on nykyisin voimassa KTMp 181/2000). Asetuksella 1085/2011 pantiin täytäntöön bensiinihöyryjen talteenotto-ohjelman toisen vaiheen järjestelmästä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/126/EY (ns. VOC Stage II).

Kemikaaliturvallisuuslainsäädännössä asetetaan vaatimukset vaarallisten kemikaalien käsittelylle ja varastoinnille. Yleiset säännökset asiasta sisältyvät kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettuun lakiin (390/2005, jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*). Lisäksi lain nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetään tarkemmin vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) ja vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012). Kemikaaliturvallisuuslaissa säädetään vaarallisten kemikaalien määrän ja vaarallisuuden mukaan jaosta laajamittaiseen ja vähäiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin (22 §). Kemikaaliturvallisuuslain mukaan vähäisenä pidettävästä toiminnasta on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle (24 §). Ilmoituksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä. Pelastusviranomainen tekee ilmoituksen saatuaan asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa toiminnalle tarpeellisia ehtoja lain 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi (25 §). Valvontaa koskevan asetuksen (685/2015) 5 §:n mukaan jakeluaseman harjoittamaa vaarallisten kemikaalien käsittelyä pidetään aina vähäisenä. Asetuksen 4 luvussa säädetään muun muassa vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista tehtävän ilmoituksen ja sen johdosta annettavan päätöksen sisällöstä sekä pelastusviranomaisen suorittamasta käyttöönottotarkastuksesta.

Jakeluasemilla on 2000-luvulla tehty merkittäviä teknisiä, kemikaaliturvallisuuslainsäädäntöön perustuneita perusparannushankkeita, joilla on pantu täytäntöön muun muassa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnissa jakeluasemilla annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (415/1998, jäljempänä *jakeluasemapäätös*). Jakeluasemapäätöksellä annetaan määräyksiä jakeluaseman sijoittamisesta ja rakennuksista sekä turvallisuusjärjestelyistä, polttonestesäiliöiden sijoittamisesta, säiliö- ja putkistorakenteiden hyväksyttävyydestä ja jakelulaitteista jakeluasemalle, jolta luovutetaan palavaa nestettä pääasiassa moottoriajoneuvon tai moottoriveneen polttoainesäiliöön. Näiden velvoitteiden tarkoituksena on jakeluasemien turvallisuuden lisääminen ja päästöjen vähentäminen. Jakeluasemapäätöksen velvoitteet ovat sen

voimaantulosta lähtien koskeneet uusia asemia ja vanhoilla jakeluasemilla velvoitteet tuli täyttää muutamia kohtia lukuun ottamatta viimeistään 31 päivästä joulukuuta 2002. Päätöstä ei sovelleta ilmailu- ja raideliikenteen polttoaineena käytettävän palavan nesteen jakeluun, eikä yksityiskäytössä, kuten liikennöitsijöiden, maatilojen ja vastaavien omassa käytössä, oleviin jakelupisteisiin, joissa säiliöiden kokonaistilavuus on alle 10 m³.

Jakeluasemapäätöstä ollaan parhaillaan uudistamassa työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. Päätökseen ollaan valmistelemassa ensi vaiheessa eräitä, muun muassa bensiinisäiliöiden sijoittamista koskevia muutoksia, minkä jälkeen käynnistetään koko päätöksen uudistamista koskeva valmistelutyö. Nyt ehdotettavaa uutta asetusta ja jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista tarkistettaisiin aikanaan tarvittavilta, ainakin säädösviittausta koskevilta osin jakeluasemapäätöksen uudistamisen myötä.

Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaan nestemäisten polttoaineiden jakeluasema olisi ensisijaisesti sijoitettava tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolelle. Jos kuitenkin perusteltu syy, esimerkiksi polttoainehuollon järjestäminen, vaatii toiminnan sijoittamista tällaiselle pohjavesialueelle, toiminta tulee järjestää rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein sellaiseksi, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa (kemikaaliturvallisuuslain 18 §, jakeluasemapäätöksen 5 §, VNA 856/2012, 10 §). On huomattava, että ympäristönsuojelulain 28 §:n perusteella tärkeälle pohjavesialueelle sijoitettava jakeluasematoiminta vaatii aina ympäristöluvan. Tapauskohtaisen lupaharkinnan yhteydessä toiminnan sijoituspaikan edellytykset tutkitaan sekä annetaan tarvittavat määräykset toiminnan järjestämiseksi. Asiaa koskien on annettu myös ympäristöministeriön ohjekirje 22.2.2017 (YM7/401/2016).

Kemikaaliturvallisuuslain 135 §:n 2 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) julkaisee luettelon niistä standardeista, joita noudattaen katsotaan kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettujen säännösten vaatimusten täyttyvän. Jakeluasemien kannalta tärkein on SFS-standardi nro 3352, palavien nesteiden jakeluasema, jossa on esitetty vaatimukset muun muassa palavien nesteiden varastoinnille, jakeluaseman rakenteelle, säiliöille ja niiden varusteille, putkistoille, jakelulaitteille, jakelualueelle, säiliöiden täyttöpaikalle sekä viemäroinnille. Standardiin SFS 3352 sisältyy ns. yleinen jakeluaseman rakennemalli (rakennemalli 1) sekä omat erilliset rakennemallit eräille jakelupisteille: raskaan liikenteen jakelupiste (rakennemalli 2), veneasema (rakennemalli 3), kiinteä jakelupiste maatalouskiinteistössä (rakennemalli 4), jakelupiste työmaa-alueella (rakennemalli 5) ja jakelupiste lentoasemalla (rakennemalli 6). Jakeluasemaa koskeva standardi on hyväksytty ensimmäinen kerran vuonna 1978, ja sitä on uudistettu vuosina 1987, 1992, 2004, 2010 ja 2014. Standardin 6. painokseen lisättiin tammikuussa 2020 uusi liite C: ”Maanpäälliset moottoribensiiniä tai korkeaseosetanolia sisältävät säiliöt ja varusteet (rakennemalli 8)”. Standardin laajempi päivitystyö on tarkoitus käynnistää syksyllä 2020.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on julkaissut 25.11.2019 ohjeen ”Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta”. Oppaassa kuvaillaan rakenneratkaisuja, joiden avulla voidaan estää mahdollisten kemikaalivuotojen pääsy maaperään, vesiin tai viemäriin. Oppaassa esitetyt rakenneratkaisut perustuvat lainsäädäntöön ja standardeihin sekä viranomaisohjeisiin ja yleisiin hyviin käytäntöihin.

3 EHDOTUKSEN SISÄLTÖ

Ehdotuksella säädettäisiin nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien, joiden polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, ympäristönsuojeluvuorokausista.

1 § Soveltamisala

Pykälän 1 momentin mukainen asetuksen soveltamisala kattaisi nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, joiden polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³. Asetuksen soveltamisalaan tulisivat uusina toimintoina ilmailu- ja raideliikenteen jakeluasemat, auto- ja työkonetarvikoiden jakeluasemat sekä vähintään 12 kuukautta kestävät työmaiden nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat. Asetusta sovellettaisiin ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisesti rekisteröitäviin liitteessä 2 tarkoitettuihin jakeluasemiin sekä jakeluasemiin, joiden toimintaan tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa.

Voimassa olevan JANO-asetuksen soveltamisala on pääosin yhtenäinen KTM:n jakeluasemapäätöksen kanssa (moottorikäyttöiset ajoneuvot, moottoriveneet). Edellä mainittu asetuksen soveltamisalan laajentaminen näin ollen tuo muutoksen asiaan.

Säiliöiden vähintään 10 m³:n kokonaistilavuuteen laskettaisiin mukaan kaikki saman toiminnanharjoittajan polttoainesäiliöt, jotka sijaitsevat alueella, jota voidaan pitää yhtenäisenä jakelualueena (2 §:n 1 mom. 3 kohta) ja jolla asetuksen jakelualueita koskevat velvoitteet (kuten esimerkiksi 6 §:n 5 mom., alueen päällystäminen) voidaan toteuttaa. Yhteenlaskussa huomioon otavien säiliöiden tulee siis sijaita toistensa välittömässä läheisyydessä, käytännössä lähes vieretysten, jotta niiden katsotaan kuuluvan samaan yhteenlaskussa huomioon otavaan kokonaisuuteen. Näin ollen säiliötilavuuden yhteen laskemisessa ei olisi tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä huomioida esimerkiksi eri puolilla lentopaikkaa tai työmaa-alueita sijaitsevia polttoainejakeluun tarkoitettuja säiliöitä tai säiliöitä, joilla on eri omistaja.

Asetusta sovellettaisiin myös ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena jakeluasemiin, joiden toimintaan tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa. Rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta säädetään ympäristönsuojelulain 30 §:ssä. Ympäristölupa tarvittaisiin esimerkiksi silloin kun jakeluasema sijaitsee tai se sijoitetaan pohjavesialueelle. Lain 28 §:ssä säädetään toiminnan luvanvaraisuudesta pohjavesialueella ja sen toisessa momentissa säädetään erityisesti rekisteröintikynnyksen alle jäävien toimintojen eli tässä säiliötilavuudeltaan alle 10 m³ olevien jakeluasemien luvanvaraisuudesta pohjavesialueella. Asetusta sovellettaisiin jakeluasemiin, joiden polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus olisi alle 10 m³, kun jakeluasema sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja sen toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Pykälän 2 momentin mukaan asetusta ei sovellettaisi kaasun jakeluasemiin. Kaasulla viitataan tässä esimerkiksi neste-, maa- ja biokaasuun, mukaan lukien niiden nesteytetty muodot. Asetusta ei siis sovellettaisi sellaisiin nestemäisiin varastoitaviin kemikaaleihin, jotka normaaliolosuhteissa (lämpötila 20 °C, paine 101,3 kPa) ovat täysin kaasumaisia.

Lisäksi asetuksen soveltamisalasta rajattaisiin pois maatilojen ja lyhytaikaisten työmaiden polttoainejakelu. Maatiloilla on kyse tyypillisesti ainoastaan yhden tilan omaan yksityiskäyttöön tulevasta työkoneiden polttoainejakelusta, joten sitä ei mielletä uudessakaan asetuksessa jakeluasematoiminnaksi. Kokonaisuudessaan kaikkien maatilojen (eläinsuojat, kasvinviljelytilat) nestemäisten polttoaineiden jakelutoiminnan määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Vuonna 2017 toteutetussa sähkönjakeluhäiriöiden vaikutuksia elintarviketuotannon jatkuvuuteen koskeneessa selvityksessä karotettiin polttoaineiden varastointimääriä maatiloilla (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 60/2017). On huomioitava, että polttoainetta käytetään työkoneiden lisäksi tilalla myös esimerkiksi viljakuivureissa ja lämmityksessä. Selvityksen perusteella onkin mahdollista arvioida karkeasti vain sitä, kuinka suurella osalla tiloista kaiken varastoitavan polttoaineen määrä on vähintään 10 m³. Selvitystä varten kerättyjen tietojen perusteella esimerkiksi kasvinviljelytiloilla 20 prosentilla, broileritiloilla noin 30 prosentilla ja maitotiloilla noin 9 prosentilla voisi olla varastoitavaa polttoainetta yli 10 m³. Tämän aineiston perusteella pelkästään kasvinviljelytiloja, joilla varastoidaan polttoainetta vähintään 10 m³, voisi olla tuhansia. Tarkemman lukumääräarvion esittäminen vain jakelukäyttöön tulevasta polttoainemäärästä ei kuitenkaan ole mahdollista johtuen muun muassa polttoaineen käyttötarkoitusta koskevan tiedon puuttumisesta. Maatalous- ja puutarhayrityksiä on vuonna 2018 ollut yhteensä 47 633, joista esimerkiksi päätuotantosuuntana kasviviljely oli noin 30 000 tilalla (Luken tilastot, 29.4.2019).

Vähintään 10 m³:n polttoainejakeluun maatiloilla sovelletaan jakeluasemapäätöstä (415/1998). Tukes nimeää standardit, jotka kokonaan tai joltain osin täyttävät päätöksen vaatimukset. Tällainen standardi on ”Palavien nesteiden jakeluasema” SFS 3352 (2014), jossa on erityinen rakennemalli kiinteille jakelupisteille maatalouskiinteistöissä. Alle 10 m³:n polttoainejakelun osalta noudatetaan kemikaaliturvallisuuslakia (390/2005) ja valtioneuvoston asetusta vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (685/2015). Asetuksen 5 §:n ja liitteen 1 osan 2 mukaan vaarallisten kemikaalien vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin ilmoitusvelvollisuuden rajana on 1 t moottori- ja teollisuusbenssiinien sekä 10 t dieselöljyn osalta. Ilmoituksen saatuaan pelastuslaitos tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa toiminnalle tarpeellisia ehtoja kemikaaliturvallisuuslain 2 luvussa säädettyjen turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi (kemikaaliturvallisuuslain 25 §). Pelastusviranomaisen on valvottava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitos on säännösten ja em. päätöksen mukainen. Pelastusviranomaisen suorittaa käyttöönotto tarkastuksen sekä muutoinkin suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määrääjoin tarkastaa toiminnan valvontasuunnitelman mukaisesti (lain 27 a §). Myös alle ilmoitusvelvollisuuden rajan olevassa vaarallisten kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä on noudatettava kemikaaliturvallisuuslain 2 luvun yleisiä velvoitteita.

Eläinsuojien osalta polttoainesäiliöitä koskevia määräyksiä voidaan antaa ympäristöluvuissa ja ympäristönsuojelulain mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn liittyvissä päätöksissä. Kasvinviljelytilat eivät ole ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa- tai ilmoitusvelvollisia, mutta niidenkin osalta polttoainejakeluun käytettävien säiliöiden on täytettävä edellä mainitut kemikaaliturvallisuuslainsäädännön määräykset. Ympäristönsuojelulain hallinnollisiin menettelyihin (lupa-, ilmoitus- ja rekisteröinti-

menettely) kuulumattomina niitä koskevat myös kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset. Kunnista 92 % on antanut kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskevia määräyksiä (ks. Kati Ojala: Ympäristönsuojelumääräysten laatiminen - Opas kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten valmistelijoille ja päättäjille; Kuntaliitto 2019).

Asetuksen soveltamisalasta suljettaisiin pois myös lyhytaikaiseksi katsottava eli alle 12 kuukautta kestävä työmaan polttoainejakelu. Tässä jakelussa kyse on tyypillisesti siirrettävistä, tilapäiseksi tarkoitetuista jakelupaikoista, joita useimmiten on koneurakoitsijoilla käytössä maa-aines-, infra- ja metsätyömailla. Työmaiden jakeluasemien kaltaisiksi tilapäisiksi jakelupaikoiksi katsottaisiin myös jakeluasemien peruskorjauksen vuoksi perustettavat väliaikaiset jakelupaikat, joilla jakelutoimintaa on alle 12 kuukautta. Työmaat ovat useimmiten lyhytaikaisia ja polttoaineen tarve on melko vähäinen. Työmailla käytettävät säiliöt ovat tilavuudeltaan usein yhden kuution säiliöitä ja niitä säädellään siirrettäviä säiliöitä koskevilla pakkaus- ja kuljetusmääräyksillä. Sen sijaan vähintään vuoden ajan samalla paikalla toimivalla työmaa-alueen jakelupaikalla asetuksen vaatimukset kuitenkin tulisivat noudatettaviksi. Tällaisia jakelupaikkoja olisivat esimerkiksi kaivosalueilla sijaitsevat jakelupaikat sekä muutoin pitkäaikaisten työmaiden, kuten suurten infrakohteiden sekä suurten turvetuotantoalueiden polttoaineen jakelutoiminta. Tähän 12 kuukauden aikarajaan laskettaisiin yhteen myös jaksottaisesti samalla työmaalla tapahtuva polttoainejakelu, jonka yhteenlaskettu kesto on vähintään 12 kuukautta.

2 § Määritelmät

Pykälä sisältäisi asetuksen sisällön kannalta keskeiset määritelmät. Muutoksia ehdotetaan muun muassa jakeluaseman, nestemäisen polttoaineen ja jakelualueen määritelmiin.

Pykälän 1 kohdan jakeluaseman määrittelyllä koskemaan vain kiinteitä jakelupaikkoja rajattaisiin asetuksen piiristä pois siirrettävät jakelupaikat. Ottaen huomioon 1 § :n 2 momentissa oleva soveltamisalan rajausta, jonka mukaan asetusta ei sovelleta alle 12 kuukautta koskevaan työmaiden polttoainejakeluun, siirrettävinä jakeluasemina asetuksen ulkopuolelle jätettäisiin lyhytaikaisten työmaiden, kuten metsäurakoinnin yhteydessä toimivat jakelupisteet (esimerkiksi niin sanotut IBC-kontit, jotka ovat vaarallisten aineiden kuljettamista koskevan VAK-sääntelyn piirissä). Asetusta kuitenkin sovellettaisiin vähintään 12 kuukautta kestäväan työmaiden jakeluun, jota pidettäisiin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla kiinteänä jakeluasemana, vaikka säiliöt siirrettäisiin esimerkiksi talven ajaksi pois paikalta (jaksoittainen jakelu lasketaan edellä mainitulla tavalla yhteen 12 kuukauden määrittämisessä).

Polttoaineen jakelu voi tapahtua joko kaupalliseen tarkoitukseen eli myyntinä taikka muuna luovutuksena. ”Rajattu kaupallinen” polttoainejakelu esimerkiksi suurilla työmaa-alueilla toimiville (alihankinta)yrityksille taikka lentopaikoilla rajatulle käyttäjäkunnalle, kuten esimerkiksi paikallisen ilmailukerhon jäsenille, kuuluisi myös asetuksen piiriin.

Jakeluasemana pidettäisiin uudessa asetuksessa esimerkiksi perinteisiä polttoainejakelua tarjoavia ”huoltoasemia”, josta polttoainetta luovutetaan kaupallisessa tarkoituksessa (mukaan lukien ns. kylmäasemat). Jakeluasemana pidettäisiin myös muun muassa auto- tai työkonevarikon yhteydessä olevaa jakelupaikkaa sekä työmaa- ja

koneurakoitsijan käytössä vähintään 12 kuukautta olevaa jakelupaikkaa. Auto- ja työkonevarikkojen jakelupaikkoja on pidetty nykyisessä JANO-asetuksessa jakeluasemaa rajatumpina ”jakelupisteinä”. Niihin on sovellettu asetusta, jos polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on alle 10 m³, ja kun jakelupiste sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja sen toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Nestemäisten polttoaineen jakelua olisi polttoaineen myyminen tai luovuttaminen siten, että polttoaine siirretään jakelumittarista kulkuneuvon polttoainesäiliöön. Näin ollen asetusta ei sovellettaisi suoraan säiliöautosta tai -vaunusta tehtävään polttoainetäydennykseen, esimerkiksi ilma-alusten ja raidekulkuneuvojen osalta.

Jakeluaseman määritelmä kattaisi kaikki liikennepolttoaineiden jakeluasemat. JANO-asetuksessa käytetty termi ”moottoriajoneuvo” muutettaisiin ”moottorikäyttöiseksi ajoneuvoksi”, joka vastaisi ajoneuvolain (226/2009) mukaista määrittelyä. Ajoneuvolain 3 §:n määritelmässä ”moottorikäyttöisellä ajoneuvolla” tarkoitetaan konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa. Moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo. Nykyisen JANO-asetuksessa käytetty ”moottorivene” on vastaavasti korvattu ”moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla”, joka käsittää myös esimerkiksi vesiskootterit. Käsitteitä on tarkennettu vastaamaan nykyistä muuta lainsäädäntöä, eikä näillä vaihdoksilla ole tarkoitettu muuttaa asetuksen soveltamisalaa tältä osin.

Jakeluaseman uusi määritelmä kattaisi myös ilma-alusten ja raidekulkuneuvojen nestemäisen polttoaineen tankkauspaikat. ”Raidekulkuneuvo”-termillä tarkoitetaan raiteilla liikkumaan tarkoitettua kulkuneuvoa, vaunua tai laitetta. Tällaisia ovat esimerkiksi veturi, moottorivaunu, ratakuorma-auto ja raiteilla kulkevat työkoneet. ”Ilmailuksella” viitataan ilmailulaissa (864/2014, 2 §:n 1 mom. 6 kohta) käytettyyn vastaavaan määritelmään, jonka piiriin kuuluvat kaikki ”laitteet, joita kannattavat ilma-kehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan”. Käytännössä tässä asetuksessa tarkoitettuja ilma-aluksia olisivat nestemäistä polttoainetta käyttävät eli moottorikäyttöiset ilma-alukset.

”Lentopaikka” on määritelty ilmailulaissa (2 §:n 1 mom. 20 kohta ja 2 mom.) mm. alueeksi, jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilma-aluksen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten. ”Lentoasemalla” tarkoitetaan puolestaan sellaista lentopaikkaa, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty (75 §). Lentoasemilla yleisessä liikennekäytössä olevien ilma-alusten polttoainesäiliöt täytetään suoraan säiliöautoista ns. asematasolla. Säiliöautoihin polttoaine otetaan nestemäisen polttoaineen varastosta tai varastosäiliöstä. Tällaista lentokoneiden polttoainesäiliöiden täyttöä asematasolla ei pidettäisi asetuksen tarkoittamana jakeluasemana, eikä asetuksen vaatimuksia sovellettaisi tähän toimintaan (tällainen jakelutoiminta sisältyy monesti kemikaalien varastointiin perustuvaan ympäristölupaan).

Lentopaikalla, mukaan lukien lentoasemat sekä pienemmät muut lentopaikat, voi olla kuitenkin nestemäisten polttoaineiden jakeluasema, jolla jakelulaitteesta, jossa on yhdistetty pumppu- ja mittalaite, palavaa nestettä jaetaan erikseen ilma-alusten, kuten pienlentokoneiden ja helikopterien, polttoainesäiliöihin. Tällaiset ilma-alusten jake-

luasemat voivat olla kunnan, yksityisen tahon tai yhteisön kuten esimerkiksi ilmailukerhon, omistuksessa. On huomattava, että lentopaikolla sijaitsevien maakaluston eli moottorikäyttöisten ajoneuvojen (kuten työkoneiden ja säiliöautojen) polttoaineiden jakeluasemat ovat jo kuuluneet voimassa olevan JANO-asetuksen soveltamisalaan, mutta ilma-alusten jakeluasemat tulisivat uutena asetuksen soveltamisalaan.

Ehdotettavaa asetusta sovellettaisiin myös raidekulkuneuvojen nestemäisten polttoaineiden jakelupaikkoihin. Raidekulkuneuvojen jakeluasema sijaitsee yleensä varikon tai ratapihan yhteydessä, mutta jakelua voi olla myös yleisen rataverkon ulkopuolisilla rataosuuksilla, kuten satamissa, teollisuuslaitoksissa ja kaivoksissa. Polttoainetäydennys VR-Yhtymä Oy:n tankkauspaikoilla toteutetaan veturien, ratakouma-autojen ja moottorivaunujen (kiskobussien) osalta erillisen AeroQuick-täyttöliittimen avulla ja raiteilla liikkuvat työkoneet tankataan yleensä pistolilla. Soveltamisalaan myös kuuluvilla metro- ja raitiovaunuvarikoilla ei nykyisin ole lähinnä ratakouma-autojen ja ratatyökoneiden tankkaamiseen tarkoitettuja vähintään 10 m³:n polttoainesäiliöitä. Jo edellä mainitulla tavalla myös raidekulkuneuvojen jakeluasemien osalta asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät ns. autotankkauspaikat, joissa raidekulkuneuvoja tankataan suoraan säiliöautosta.

Pykälän 2 kohdan mukaan nestemäisellä polttoaineella tarkoitettaisiin tässä asetuksessa palavia nesteitä, joita käytettäisiin moottorikäyttöisissä ajoneuvoissa, moottori-veneissä sekä raide- ja ilmailuliikenteessä polttoaineena. Asetuksen piiriin kuuluvia polttoaineita olisivat muun muassa 95-/98-oktaaninen bensiini, dieselöljy, kevyt polttoöljy (moottoripolttoöljy), korkeaseosetanoli (E85, RE85) ja moottoripetroli, sekä ilmailuliikenteessä käytettävät lentopetroli (kerosiini) ja lentobensiini.

Pykälän 3 kohdan jakelualueen määritelmä vastaisi nykyisen JANO-asetuksen vastaavaa määritelmää, pienin terminologisina muutoksina.

Pykälän 4 kohdan säiliöiden täyttöpaikan sekä 5 kohdan kaksivaippasäiliön määritelmiin ei tehtäisi muutoksia nykyiseen JANO-asetukseen verrattuna. Jälkimmäisessä kohdassa termiä ainoastaan hieman korjattaisiin vastaamaan vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 856/2012 terminologiaa ("kaksivaippasäiliö").

3 § Rekisteröinti-ilmoituksen sisältö

Pykälän asiasisältöön ei ehdoteta asiallisia muutoksia, vaikka pykälässä säädetyt tiedot ryhmiteltäisiin hieman uudelleen yhdenmukaistamalla sääntelyä muiden ympäristönsuojeluvaatimuksia koskevien valtioneuvoston asetusten kanssa (esimerkiksi kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista annettu valtioneuvoston asetus, 858/2018, 3 §). Pykälän johdantolauseeseen lisättäisiin viittaus ympäristönsuojelulain 116 §:ään. Jo kertaalleen rekisteröidyistä, olemassa olevista jakeluasemista ei tarvitse toimittaa tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja ennen kuin ilmenee jokin toiminnan muutoksesta johtuva syy rekisteröintitietojen muuttamiseen.

Pykälä sisältäisi edelleen luettelon tiedoista, jotka 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröinti-ilmoituksen tulisi sisältää. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin luettelo rekisteröinti-ilmoituksen yhteydessä toimitettavista liitteistä. Näitä olisivat sijaintialuetta kuvaava kartta, asemapiirros, asemakaavakartta, poikkileikkauspiirustus säiliöiden täyttöpai-

kan ja jakelualueen suojauksesta ja maarakenteesta, viemäröintiasemapiirros sekä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimintasuunnitelma.

Ilmoitus jätettäisiin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voisi pyytää toiminnanharjoittajaa täydentämään ilmoitusta, jos tiedot eivät olisi valvontaa varten riittäviä. Viranomaisen olisi kuitenkin rekisteröitävä toiminta tietojärjestelmään.

Rekisteröintimenettelyä varten on laadittu lomake, jolla tiedot toiminnasta ilmoitettaisiin ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröinti-ilmoituslomake ja sen täyttöohje ovat saatavilla ympäristöhallinnon internet-sivuilta, osoitteesta <http://www.ymparisto.fi> → Asiointi, luvat ja ympäristövaikutusten arviointi → Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinti → Ympäristönsuojelulain mukainen rekisteröinti.

4 § Toiminnan sijoittaminen

Pykälässä viitattaisiin toiminnan sijoituspaikkaa koskevaan ympäristönsuojelulain sääntelyyn pitkälti kumottavan asetuksen 4 §:ää vastaavalla tavalla. Viittaukset ympäristönsuojelulain pykälisiin päivitettäisiin ajan tasalle. Pykälästä poistettaisiin muut viittaukset jakeluaseman sijaintipaikasta.

Olemassa olevan jakeluaseman sijoituspaikan soveltuvuus asemakaavaan nähden on aikanaan tutkittu jo rakennusvaiheessa, joten kaavanmukaisuutta ei ole tarpeen tarkastella enää erikseen rekisteröitäessä toiminta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Jos olemassa olevan jakeluaseman sijaintipaikan kaava myöhemmin muuttuu, olisi ympäristönsuojeluviranomaisen tarkasteltava muuttuneen kaavan vaikutukset jakeluaseman olennaisen muutoksen yhteydessä.

Myös uuden jakeluaseman sijoituspaikan soveltuvuus asemakaavaan nähden tutkitaan rakennusluvan yhteydessä, minkä lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen tarkistaa toiminnan asemakaavanmukaisuuden ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröinnin yhteydessä. Jos jakeluasema sijoittaminen ilmoitettuun paikkaan olisi asemakaavan vastaista, ympäristönsuojeluviranomaisen olisi syytä tuoda tämä toiminnanharjoittajan tietoon ennen rekisteröintiä. Tämä antaa toiminnanharjoittajalle mahdollisuuden tarkistaa toiminnan suunniteltua sijaintia ja rekisteröinti-ilmoitusta, sillä jakeluaseman sijoituspaikkaan puuttuminen asemakaavan vastaisuuden vuoksi rekisteröinnin jälkeen jälkivalvonnan kautta on kaikkien toimijoiden kannalta raskas ja jäykkä menettely.

5 § Jakeluaseman tekninen rakenne

Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin jakeluaseman tekniseen rakenteeseen kohdistuvista vaatimuksista. Pykälän 1 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen siihen, että nyt ehdotettavan asetuksen lisäksi jakeluaseman teknisen rakenteen vaatimuksista säädetään kemikaaliturvallisuuslaissa. Tämä viittaus sisältäisi sen, että kaikkiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluviin nestemäisten polttoaineiden jakeluasemiin sovellettaisiin vaarallisen kemikaalin käsittelyä ja varastointia ja teknistä rakennetta koskevia vaatimuksia siten kuin niistä säädetään mainitussa laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa. Näitä asetuksia olisivat erityisesti vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annettu valtioneuvoston asetus (685/2015) ja

vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista annettu valtioneuvoston asetus (856/2012); jälkimmäistä ei tosin sovelleta jakeluasemilla tapahtuvaan vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin siltä osin kuin siitä säädetään erikseen (2 §:n 4 mom.).

Pykälän 2 momentin mukaan moottorikäyttöisen ajoneuvon ja vesikulkuneuvon polttoaineiden jakeluasemaa koskevista teknisistä vaatimuksista säädetään 1 momentissa tarkoitettujen säädösten lisäksi ”vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (682/1990) 67 §:n nojalla voimaan jätetyissä säännöksissä”. Tällä viittauksella tarkoitetaan kauppa- ja teollisuusministeriön jakeluasemapäätöstä (415/1998). Säännös vastaisi sisällöltään nykyisen JANO-asetuksen 5 §:n 1 momentissa olevaa viittausta jakeluasemapäätökseen siten, että nyt ehdotettavassa asetuksessa viittaus rajattaisiin koskemaan vain kyseisen päätökseen piirissä olevien moottorikäyttöisten ajoneuvojen tai moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen polttoainejakelua.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin moottorikäyttöisten ajoneuvojen, moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen ja ilma-alusten polttoaineiden jakeluaseman polttoaineiden varastointiin ja käsittelyyn tarkoitettujen laitteiden ja rakennosien osalta standardin SFS-standardin nro 3352 (”Palavien nesteiden jakeluasema”) tai vastaavan taasoisten vaatimusten soveltumisesta. Uutena tähän kohtaan sisältyisi lentoaseman jakeluaseman polttoaineiden varastointiin ja käsittelyyn tarkoitettuja laitteita ja rakennosia koskevat vaatimukset, jolle SFS-standardissa 3352 kuvataan oma rakennemallinsa. Raidekulkuneuvon jakeluaseman tekniselle rakenteelle ja polttoaineen varastointiin ja käsittelyyn tarkoitetuille laitteille ei ole asetettu erillisiä vaatimuksia SFS-standardissa 3352 taikka KTM:n jakeluasemapäätöksessä, vaan sen osalta olisi noudatettava tämän asetuksen lisäksi vaatimuksia, joita annetaan kemikaaliturvallisuuslaissa ja sen nojalla.

Uusimman standardin vaatimukset otetaan käyttöön aina uudisrakentamisessa ja aikaa myöten myös olemassa olevissa kohteissa. Uusimman standardin vaatimuksia sovellettaisiin kokonaisuudessaan olemassa olevaan jakeluasemaan viimeistään asemalle tehtävän olennaisen muutoksen myötä. Olennaisella muutoksella tarkoitettaisiin jakeluaseman yhteydessä merkittävää teknistä parantamista, jossa aseman tekniset järjestelmät, kuten säiliöt ja putkistot, uusittaisiin (19 §:n 5 ja 6 momentti).

6 § Maaperän ja pohjaveden suojelu

Pykälän vaatimusten taustalla on se seikka, että jakeluasemien merkittävin ja yleisin ympäristöhaitta on ollut maaperän pilaantuminen polttoainevalumiin johdosta. Tapaukset, joissa maaperä on pilaantunut, ovat johtaneet merkittäviin kunnostustoimiin, ja kunnostustyötä joudutaan usein tekemään silloin, kun olemassa olevaa jakeluasema uudistetaan.

Pykälän 1 momentin mukaan polttoainesäiliöiltä edellytettäisiin tiivistä, mekaanisia ja kemiallisia rasituksia kestävästä rakennetusta sekä korroosiolta suojaavaa pinnoitusta. Säännös vastaisi JANO-asetuksen vastaavaa säännöstä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jakeluasemilla säiliöiden tulisi olla vuodonilmaisujärjestelmällä varustettuja. Säiliöiden on oltava kaksivaippasäiliötä, jos ne

sijoitetaan maan alle. Muussa tapauksessa säiliö voisi olla yksivaippainen sijoitettuna suoja-altaaseen. Suoja-altaan koon pitäisi vastata 1,1-kertaisesti siihen sijoitettavan suurimman yksittäisen säiliön tilavuutta. Suoja-altaan koon mitoittamiseen ei siis vaikuta säiliöön varastoitava suurin nestemäärä, vaan se määräytyy säiliön koon perusteella.

Uusina asetuksen soveltamisalaan tulevat ilmailu- ja raideliikenteen jakelupaikat ovat tyypillisesti maanpäällisiä yksivaippasäiliöitä. Jo aiemmin soveltamisalaan kuuluneiden jakeluasemien bensiinisäiliöt on aina sijoitettu maan alle, mutta raskaan liikenteen jakeluasemilla dieselöljyä säilytetään maanpäällisissä säiliöissä. Jatkossa yksivaippasäiliö olisi sijoitettava suoja-altaaseen. Myös kaksivaippasäiliöitä on kaupallisesti hyvin saatavilla ja jakeluaseman varustaminen sellaisilla ei aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia, kun toteuttaminen tehtäisiin uutta kohdetta rakennettaessa. Toiminnanharjoittajat esittävät jo nyt lähes aina lupahakemuksissaan uuden aseman varustamista kaksivaippasäiliöillä sijoituspaikasta riippumatta. Säiliön rakennetta koskevaa vaatimusta sovellettaisiin olemassa olevaan jakeluasemaan vasta, kun jakeluasemalla tehtäisiin olennainen muutos, jolla tarkoitettaisiin merkittävää teknistä parantamista, jossa aseman tekniset järjestelmät, säiliöt ja putkistot uusittaisiin (19 §:n 5 ja 6 momentti).

Pykälän 3 momentti vastaisi nykyisen JANO-asetuksen säännöstä. Sen mukaan polttoaineputkiston olisi oltava hiilivetyjä ja muita polttoaineiden osia läpäisemätön ja korroosiolta suojattu. Tiiviysvaatimuksen täyttäisi muun muassa monikerroksinen muoviputki. Maanalainen polttoaineputkisto tulisi asentaa, tukea ja suojata siten, etteivät siihen kohdistuvat mekaaniset ja kemialliset rasitukset vaurioita putkistoa tai sen liitoksia. Näitä vaatimuksia sovellettaisiin kuitenkin olemassa olevaan jakeluasemaan vasta kun jakeluasemalla tehtäisiin olennainen muutos, jolla tarkoitettaisiin merkittävää teknistä parantamista, jossa aseman tekniset järjestelmät, säiliöt ja putkistot uusittaisiin (19 §:n 5 ja 6 momentti).

Myös pykälän 4 momentti vastaisi JANO-asetuksen vastaavaan säännöstä. Sen mukaan maaperän ja pohjaveden suojeleminen edellyttäisi lisäksi, että jakeluaseman viemäriputkisto, siihen liitetyt tarkastus- ja hiekanerotuskaivot, öljynerotin sekä liitoksissa käytettävät tiivisteet kestävät polttoaineiden kemiallista vaikutusta. Myös pesuhallin lattian, hiekanerottimien ja viemäreiden on kestettävä käytettävien pesuaineiden vaikutusta. Viemärijärjestelmä on asennettava siten, että se kestää mekaanista rasitusta.

Pykälän 5 momentti vastaisi nykyisen JANO-asetuksen säännöstä. Maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi säiliöiden täyttöpaikka ja jakelualue olisi päällystettävä standardissa SFS 3352 määritellyllä tai vastaavalla kestopäällysteellä ja rakennettava tiiviiksi siten, että polttoaineen pääsy maaperään ja pohjaveteen estyy. Riittävän tiiviiden saavuttamiseksi käytettäisiin joko vettä ja polttoainetta läpäisemätöntä päällystekerrosta, jollaisena voisi toimia yhtenäinen, tiivis betonilaatta, tai päällystekerroksen alapuoliseen rakenteeseen asennettavaa tiivistysrakennetta, esim. vähintään 1 mm:n paksuista HDPE-muovikalvoa.

Pykälän 6 momentti vastaisi JANO-asetuksen säännöstä. Sen mukaan säiliöiden täyttöpaikka ja jakelualue olisi rakennettava riittävän kantavaksi painumien ehkäisemiseksi. Ajoneuvojen painon aiheuttamat painumat voivat vahingoittaa maanalaisia

putkistoja ja tiivistysrakenteita. Ohjeena voitaisiin käyttää jakeluasemastandardissa SFS 3352 esitettyä vaatimusta, jonka mukaan kantavien maarakenteiden tiivistysasteen (Dv) tulisi olla vähintään 90 % ja kantavuuden (E) vähintään 120 MPa.

7 § Öljyisten jätevesien käsittely ja johtaminen

Asetuksen 7 pykälään ehdotetaan pieniä tarkennuksia JANO-asetuksen vastaavaan säännökseen nähden. Vaatimus viemäroinnistä öljynerottimeen koskisi myös suoja-aldaiden vesiä, jos suoja-altaaseen kertyy hule- tai muita vesiä. Pykälän 1 momentissa mainittua vaatimusta öljynerottimeen viemäroinnistä ei sovellettaisi yksinomaan moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttöön tarkoitetun jakeluaseman jakelualueella. Tällaisen jakeluaseman säiliöiden täyttöpaikalla vaatimusta sovellettaisiin mahdollisuuksien mukaan. Laiturilla sijaitsevaa jakelualuetta ei ole käytännössä mahdollista tai tarkoituksenmukaista viemäroidä öljynerottimeen. Säiliöiden täyttöpaikka sen sijaan sijaitsee maalla, minkä johdosta viemärointi saattaa olla mahdollinen sijaintipaikasta riippuen. Jos säiliöt sijaitsevat esimerkiksi kallion päällä, viemärointi ei välttämättä ole mahdollista kohtuullisin kustannuksin.

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät ennallaan. Pykälän 4 momentissa täsmennettäisiin vaatimusta öljynerottimen jälkeen sijoitettavasta näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivosta siten, että velvoite koskee vain jakelualueen ja säiliöiden täyttöpaikan vesien viemärointiä. Pesuhalleille ei rakentamismääräyksissä ole asetettu vaatimusta sulkukaivosta. Pesuhalleissa suuren kemikaalivuodon tapahtuminen on hyvin epätodennäköistä. Jos jakelualueen ja täyttöpaikan öljynerottimessa itsessään on jo sulku, ei tarvita erikseen erottimen jälkeen erikseen sijoitettavaa sulkuventtiilikaivoa.

8 § Muiden jätevesien käsittely ja johtaminen

Pykälän 1 momentti päivitetäisiin viittauksin ajantasaiseen lainsäädäntöön.

Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta muutoksia JANO-asetukseen verrattuna pientä terminologista muutosta lukuun ottamatta (hulevesien sijasta puhutaan samaa tarkoittaan sade- ja sulamisvesistä).

9 § Ilmaan joutuvien päästöjen rajoittaminen

Pykälässä säädettäisiin informatiiviset viittaukset ns. VOC Stage I ja II -nimettyjen unionin säädösten toimeenpanemiseksi annettujen kansallisten säädösten noudattamiseen. Pykälän 1 momentin sanamuotoa muutettaisiin hieman, jotta tulisi esiin säännöksen informatiivinen luonne. Pykälän 2 momentti ei sisältäisi pienen sanamuodollisen tarkistuksen lisäksi muita muutoksia JANO-asetukseen verrattuna.

10 § Meluntorjunta

Pykälässä säädettäisiin meluhaittojen ehkäisemisestä aseman suunnittelussa ja sijoittamisessa. Pykälä ei sisältäisi pienen sanamuodollisen tarkistuksen lisäksi muita muutoksia JANO-asetukseen verrattuna.

11 § Jätehuolto

Pykälän kohdat päivitettäisiin vastamaan ajantasaista jätelainsäädäntöä (jätelaki 646/2011 ja jätteistä annettu valtioneuvoston asetus 179/2012) ja sen käsitteitä (”vaarallinen jäte”, ”jätteiden käsittely”). Pykälän 2 kohtaan lisättäisiin vaatimus jätteiden varastoinnista lukitussa tilassa. Lisäksi 3 kohdassa säädettäisiin, että nestemäisten jätteiden nestemäiset vaaralliset jätteet on varastoitava suoja-altaissa. Pykälän 6 kohdan edellä mainittua asetusta koskevan viittauksen sanamuotoa tarkistettaisiin siten, että tulee ilmi viittauksen informatiivinen luonne.

12 § Laitteistojen ja rakenteiden määräaikaistarkastukset

Säännös vastaisi pitkälti JANO-asetuksen vastaavaa säännöstä. Velvollisuus määräaikaistarkastusten tekemiseen osoitetaan nyt selvemmin toiminnanharjoittajalle, jonka tulee huolehtia siitä, että tarkastukset tehdään määräajoin riittävän pätevän henkilön toimesta. Jakeluaseman polttoainesäiliöiden osalta säännökseen lisättäisiin vähimmäismääräksi kymmenen vuoden välein tehtävät tarkastukset. Tämä vastaisi myös muun muassa standardissa SFS 3352 mainittua säiliöiden huoltoväliä. Säiliöiden kunnan säännöllisillä, kymmenen vuoden välein tehtävillä tarkastuksilla pyritään ennaltaehkäisemään vahinkotilanteita.

13 § Poikkeukselliset tilanteet

Pykälän säännökset vastaisivat osin kumottavaksi ehdotetun JANO-asetuksen 13 §:ää. Tekstiä muokattaisiin ja pykälässä tuotaisiin selkeämmin esiin säännöksen yhteys ympäristönsuojelulain 123 §:n poikkeuksellisia tilanteita koskevaan sääntelyyn.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen ohjeistusvelvollisuudesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin uudesta velvollisuudesta laatia toimintasuunnitelma, joka sisältää ohjeet toimenpiteistä polttoainevuototilanteissa. Suunnitelman olisi sisällettävä vähintään ohjeet toimenpiteistä polttoainevuototilanteissa. Toimintasuunnitelma olisi toimitettava ympäristöluvan hakemisen yhteydessä tai kun rekisteröinti-ilmoitus jätetään ensimmäistä kertaa. Toimintasuunnitelmaa ei kuitenkaan tarvitsisi esittää ympäristöluvan muutoshakemuksen yhteydessä, mikäli se olisi haettavan muutoksen perusteella ilmeisen tarpeetonta. Toimintasuunnitelma olisi pidettävä ajan tasalla, mutta sen päivittäminen ei edellyttäisi viranomaishyväksyntää. Suunnitelma on liitettävä rekisteröinti-ilmoitukseen (ks. 3 §:n 2 momentti). Asetuksen soveltamisalaan tulevien, olemassa olevien jakeluasemien olisi toimitettava suunnitelma 19 §:n 3 tai 4 momentin siirtymäajan puitteissa. Nykyisen JANO-asetuksen soveltamisalaan kuuluneiden jakeluasemien osalta suunnitelman toimittamisesta säädetään oma siirtymäaikansa 19 §:n 7 momentissa.

Pykälän 3 momentti toiminnasta poikkeuksellisissa tilanteissa ja niihin vastaisuuden varalta varautumisesta vastaisi kumottavan asetuksen 13 §:n 1 momenttia. Lisäksi momentissa viitattaisiin ympäristönsuojelulain 123 §:ään poikkeuksellisia tilanteita koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta (vrt. nykyisen JANO-asetuksen 13 §:n 3 momentti).

Pykälän 4 momentti puolestaan vastaa kumottavan asetuksen 2 momenttia.

14 § Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Pykälä vastaisi nykyisen JANO-asetuksen säännöstä, muutamaa terminologista muokkausta lukuun ottamatta. Pykälän 1 momentin vaatimus perustuu siihen, että toiminnanharjoittajan on ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Tätä selvillä olovelvollisuutta toiminnanharjoittaja toteutettaisiin järjestämällä toiminnan ja sen vaikutusten säännöllisen tarkkailun ehdotettavan säännöksen tarkoittamalla tavalla. Jakeluaseman päästöjen tarkkailu perustuisi pääosin itsetarkkailuun eli toiminnanharjoittajan suorittamiin toimiin, joista on asetuksessa määrätty.

Käyttötarkkailuun kuuluisivat laitteistojen toiminnan tarkkailu ja kunnossapito, jakeluasemilla esimerkiksi öljynerottimien toimivuuden tarkkailu tai polttoaineiden jakelulaitteiden tarkkailu sekä näihin liittyvien hälytysjärjestelmien toimivuuden seuranta. Käyttötarkkailusta pidettäisiin kirjaa, joka olisi säilytettävä joko jakeluasemalla tai miehittämättömän jakeluaseman valvojan tiloissa.

Pykälän 2, 3 ja 4 momentit sisältävät säännöksiä käyttötarkkailuun liittyvistä vaatimuksista. Säiliöiden varustaminen jatkuvasti seurattavissa olevalla polttonesteen pinnan korkeuden mittausjärjestelmällä voitaisiin toteuttaa joko online -mittauksella tai muulla jatkuvalla seurannalla. Rekisteri-ilmoituslomakkeessa ilmoitettaisiin tiedot mm. säiliöiden pinnanmittausjärjestelmästä sekä eri toimintojen hälytyksistä. Tarkkailun yksityiskohdat voitaisiin myös ilmoittaa erillisellä liitteellä. Pykälän 2 momentissa käytettäisiin myyntikirjanpidon sijasta termiä ”tankkauskirjanpito”, jolla viitattaisiin sekä polttoaineen vastikkeelliseen että vastikkeettomaan luovuttamiseen.

15 § Merkittävien työvaiheiden laadunvarmistus

Pykälän 1 momentin jälkimmäiseksi virkkeeksi siirrettäisiin nykyisen JANO-asetuksen 5 §:n 2 momentin jälkimmäinen virke koskien jakeluaseman teknisen rakenteen tarkastamista. Lisäksi pykälän 3 momentissa viitattaisiin laadunvarmistus selvityksen osalta maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999), kun aiemmin selvitystä koskevat määräykset sisältyivät Suomen rakentamismääräyskokoelmaan. Pykälään ei tehtäisi muita muutoksia nykyiseen JANO-asetukseen verrattuna. Kaikkia työvaiheita ei välttämättä aina tarvita, vaan ne riippuvat myös esimerkiksi siitä, minkä liikennemuodon polttoainejakelusta on kyse.

16 § Kirjanpito

Säännös vastaisi pääasiassa JANO-asetuksen vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan kirjanpidon yhteenvedon säilyttämisen aika yhteenmukaistettavaksi muun muassa jätelain kanssa kuudeksi vuodeksi (119 §:n 2 momentissa säädetään jätteitä koskevan kirjanpidon säilytysajaksi kuusi vuotta).

Pykälän 2 momenttiin esitetään eräitä terminologisia tarkistuksia (2–5 kohta). Esimerkiksi momentin 2 kohdassa ”öljyisen hiekan” sijasta käytettäisiin termiä ”öljyinen liete”.

17 § Ilmoitus toiminnan muutoksista

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi toiminnan muutostilanteiden ilmoitusvelvollisuuteen liittyvä informatiivinen pykälä nykyisen, pelkkää toiminnan lopettamista koskevan ilmoitussäännöksen sijasta. Toiminnan muutostilanteita koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta on kattavasti säädetty lakitasolla (ympäristönsuojelulaki 170 §), joten asetuksessa viitattaisiin suoraan mainittuun lain säännökseen.

Ympäristönsuojelulain 170 § velvoittaa toiminnanharjoittajan ilmoittamaan toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle kaikista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai luvan noudattamiseen. Näin saamansa tiedon perusteella toimivaltainen valvontaviranomainen tekee arvion siitä, vaatiiko tilanne rekisteröinnin tai luvan ajantasaistamista, ja ryhtyy asian edellyttämiin toimiin.

18 § Toiminnan lopettamiseen liittyvät toimet

Uudessa pykälässä säädettäisiin tarkemmin toiminnanharjoittajan velvoitteista toiminnan lopettamisen yhteydessä. Pykälän 1 momentti vastaa nykyisen 17 §:n säännöstä velvoitteesta esittää suunnitelma toiminnan lopettamisen edellyttämistä purkutoimista sekä alueen kunnostamisesta. Toiminnanharjoittajan olisi suunnitelmassa myös esitettävä, miten selvitettäisiin mahdollinen maaperän ja pohjaveden pilaantumisen tilanne.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin toiminnanharjoittajan muut vastuut toiminnan päättymisen jälkeen toiminta-alueen kuntoon saattamisesta ja siistimisestä.

19 § Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin asetuksen voimaantulosta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyisen JANO-asetuksen kumoamisesta uudella asetuksella.

Pykälän 3–5 momentissa säädettäisiin asetuksen soveltamispiiriin tulevien, olemassa olevien jakeluasemien siirtymäajoista, pääasiassa vastaavalla tavalla kuin nykyisen JANO-asetuksen 18 §:n 2–4 momentissa säädetään kyseisen asetuksen mukaisten olemassa olevien jakeluasemien osalta. Pykälän 3 momentin säännöstä on muutettu nykyisen asetuksen 18 §:n 2 momenttiin nähden siten, että voidaan huomioida suoraan ympäristönsuojelulain liitteen 1 nojalla luvitettujen jakeluasemien lisäksi myös ne jakeluasemat, jotka kuuluvat osaksi liitteen 1 perusteella ympäristöluvanvaraista toimintaa (esimerkiksi osana lentopaikan lupaa oleva jakeluasema), sekä jakeluasemat, jotka liittyvät ympäristönsuojelulain liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan (esimerkiksi yli 50 linja-auton tai kuorma-auton tai vastaavan kokoisen työkonevarikon yhteydessä oleva jakeluasema).

Asetusta sovellettaisiin 3 momentin mukaan ilmailu- ja raideliikenteen, auto- ja työ-konevarikoiden sekä vähintään 12 kuukautta kestävään työmaan polttoaineen jakelu-asemaan, jonka toiminta on aloitettu tai jota koskeva ympäristölupahakemus tai ympäristönsuojelulain 10 a luvussa tarkoitettu ilmoitus on kuulutettu ennen tämän asetuksen voimaan tuloa, siitä alkaen, kun jakeluaseman toiminnan tai ympäristöluvan-

varaisen toiminnan, jonka osaksi jakeluasema kuuluu, olennaiseen muuttamiseen olisi haettava ympäristölupa ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla (1 kohta); ilmoituksenvarainen toiminta, johon jakeluasema liittyy, muuttuu olennaisesti 115 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla (2 kohta); taikka kun edellä mainittujen toimintojen ympäristölupaa tai ilmoituspäätöstä on tarpeen muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n nojalla (3 kohta).

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 momentin perusteella vireille tullut ilmoituspäätös korvaa ilmoituksenvaraista toimintaa koskevan luvan kokonaan tai osittain (lain 1166/2018 siirtymäsäännös). Jos kyse olisi osaksi edellä mainittua varikkoa kuuluvasta jakeluasemasta ja varikkoa koskevaa ilmoitusta ei ole saatettu vireille ennen asetuksen voimaantuloa, tulisi asetus sovellettavaksi jakeluasemaan siinä vaiheessa, kun olisi kyse varikkoa koskevasta muutoksesta lain 115 a §:n 2 momentin mukaisesti. Samalla ilmoituspäätös korvaisi ympäristöluvan muun toiminnan osalta. Vastaavasti jos kyse olisi varikosta, jota koskien on annettu ilmoituspäätös jo ennen asetuksen voimaantuloa, tulisi asetus sovellettavaksi osaksi varikkoa kuuluvaan jakeluasemaan siinä vaiheessa, kun varikkoon kohdistuisi lain 115 a §:n 2 momentissa tarkoitettu muutos. Lain 115 a §:n 2 momentissa tarkoitettuna olennaisena muutoksena voitaneen molemmissa tapauksissa pitää myös sitä, että muutos kohdistuisi vain varikon osana olevaan jakeluasemaan. Samoin tulkittaisiin 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ympäristöluvanvaraisen toiminnan, jonka osaksi jakeluasema kuuluu, olennaisista muuttamista.

Pykälän 4 momentin mukaan asetusta sovellettaisiin 3 momentissa tarkoitettua jakeluaseman toimintaan kuitenkin viimeistään 1 päivästä elokuuta 2023. Tämän momentin perusteella määräytyy asetuksen soveltamisen alkaminen niiden olemassa olevien jakeluasemien osalta, jotka eivät ole aiemmin kuuluneet osaksi ympäristöluvanvaraista tai ilmoitusmenettelyssä olevaa toimintaa (vähintään 12 kuukautta kestävä työmaiden polttoaineen jakelu lukuun ottamatta jakelua turvetuotantoalueilla, sekä ilmoitusmenettelyyn kuulumattomien varikoiden jakeluasemat). Jakeluasema olisi rekisteröitävä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 3 tai 4 momentissa tarkoitettuna ajankohtana, ellei 5 momentin siirtymäaika eräiden vaatimusten osalta tule noudatettavaksi.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin eräiden vaatimusten soveltamisen siirtymäjärjestelyistä 3 momentissa tarkoitetuille jakeluasemille. Asetuksen 4 §:n sijoittamista, 5 §:n 3 momentin jakeluaseman teknistä rakennetta, 6 §:n 2 momentin vuodonilmaisujärjestelmällä varustettuja kaksoisvaippasäiliötä ja 6 §:n 3 momentin polttoaineputkistoja koskevia vaatimuksia sovellettaisiin vasta, kun jakeluaseman toiminta muuttuisi olennaisesti siten, että kyse on jakeluaseman merkittävästä teknisestä parantamisesta, jossa aseman tekniset järjestelmät, säiliöt ja putkistot uusitaan. Olennaisella muutoksella viitattaisiin luvanvaraisten jakeluasemien tai osaksi luvanvaraisista toimintakokonaisuutta kuuluvien jakeluasemien osalta ympäristönsuojelulain 29 §:ssä ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien jakeluasemien osalta 115 §:n 2 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen. Olennaisen muutoksen arviointi on samanlaista riippumatta säädösperusteesta. Pykälän 5 momentin tarkoitettua siirtymäaika sovellettaisiin siis myös osana ilmoituksenvaraista toimintaa olevia jakeluasemiin. Näin ollen viimeistään 5 momentissa tarkoitettua peruskorjauksen yhteydessä myös tällaiseen jakeluasemaan sovellettaisiin asetusta kokonaisuudessaan ja viranomaisen rekisteröisi aseman ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Edellä mainittu säännös on tarpeen olemassa olevien jakeluasemien kohtuullisen kohtelun varmistamiseksi asetuksen vaatimusten soveltamisessa. Kysymys on toiminnanharjoittajan luottamuksen suojan tarpeesta toimintoihin tehtyjen perusinvestointien ja niitä koskevien aikaisempien viranomaisratkaisujen osalta. Kaikki momentissa mainituissa asetuksen kohdissa tarkoitettavat vaatimukset kohdistuvat jakeluaseman sellaisiin perusrakenteisiin, joiden uudistaminen tapahtuu tavanomaisen elinkaari kierron mukaisesti. Kun asianomaiset rakenteet uudistetaan jakeluasemalla, sovelletaan uudistamiseen asetuksen vaatimuksia olennaista muutosta tarkoittavilla perusteilla. Olennaisella muutoksella tarkoitettaisiin siis jakeluaseman merkittävää teknistä parantamista, jossa aseman tekniset järjestelmät, säiliöt ja putkistot uusitaan. Olennaisen muutoksen käsite vastaisi ns. VOC Stage II direktiivissä (2009/126/EY, 3 artiklan 2 kohta) ja sen johdantolauseissa (resitaali 9) käytettyä sääntelytapaa liittämällä vaatimusten täyttämisen merkittävien tankkausjärjestelmien muutostöiden yhteyteen. Tiettyjen nyt ehdotettavan asetuksen vaatimusten toteuttaminen olemassa olevilla jakeluasemilla vaatisi merkittäviä muutostöitä ja rakenteellisia muutoksia, joiden kustannusvaikutuksia voitaisiin pienentää kytkemällä vaatimusten toteuttaminen ajankohtaan, jolloin säiliöitä ja putkistoja uusitaan.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin siirtymäajasta erälle vaatimuksille niiden muiden kuin 3 momentissa tarkoitettujen moottorikäyttöisen ajoneuvon tai vesikulkuneuvon polttoaineen jakeluun tarkoitettujen jakeluasemien osalta, joiden toiminta on aloitettu tai jonka ympäristölupahakemus on kuulutettu ennen 1 päivää kesäkuuta 2010. Viittauksella 3 momenttiin on tarkoitus sulkea pois 6 momentin soveltamisalasta varikoiden ja työmaiden jakeluasemat, joita koskee 3–5 momentin siirtymäsäännökset. Pykälän 6 momentin myötä jatkettaisiin nykyisen JANO-asetuksen 18 §:n 4 momenttia vastaavaa siirtymäaikaa asetusehdotuksen 4 §:n, 5 §:n 3 momentin sekä 6 §:n 2 ja 3 momentin osalta. Momentissa säädettäisiin lisäksi kyseisiä jakeluasemia koskevasta siirtymäajasta 7 §:n 3 momentissa tarkoitettun I-luokan öljynerotimen osalta. Nykyisestä JANO-asetuksesta poiketen tämän vaatimuksen noudattamiselle säädettäisiin nyt takaraja. Momentissa tarkoitettujen jakeluasemien olisi noudatettava tätä vaatimusta viimeistään 1 päivästä elokuuta 2023 (myös 3 momentissa tarkoitettuja jakeluasemia koskee sama takaraja, mutta niiden osalta se määräytyy 3 tai 4 momentin siirtymäsäännöksen nojalla). Kun koko asetus eli myös 6 momentissa tarkoitettavat vaatimukset tulevat noudatettaviksi, olisi tässä momentissa tarkoitettu jakeluasema viimeistään rekisteröitävä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Pykälän 7 momentin mukaan sellaisen muun kuin 3 momentissa tarkoitettujen moottorikäyttöisen ajoneuvon tai vesikulkuneuvon polttoaineen jakeluun tarkoitettujen jakeluasemien, jonka toiminta on aloitettu tai jonka ympäristölupahakemus on kuulutettu ennen tämän asetuksen voimaantuloa, olisi toimitettava 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimintasuunnitelma viimeistään vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta rekisteröinnistä vastaavalle kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai toimivaltaiselle lupaviranomaiselle. Momentissa tarkoitettavat jakeluasemat olisivat nykyisessä JANO-asetuksessa tarkoitettuja jakeluasemia, joita kyseinen velvoite ei ole aiemmin koskenut. Tämän vuoksi momentin soveltamisalasta suljettaisiin pois 3 momentissa tarkoitettavat varikoiden ja työmaiden jakeluasemat, joiden osalta toimintasuunnitelman toimittamisen siirtymäaika määräytyy 3 ja 4 momentin mukaan.

Pykälän 8 ja 9 momentissa säädettäisiin asetuksen voimaantulon hetkellä kuulutusvaiheessa olevan lupahakemuksen raukeamisesta sekä jo kuulutetun lupahakemuksen ja vireillä olevan rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyyn sovellettavista säännöksistä ja asetuksen soveltamisen siirtymäajasta. Lupahakemuksella viitattaisiin momenteissa myös sellaista ympäristönsuojelulain liitteen 1 nojalla luvanvaraista toimintaa koskevaan hakemukseen, jonka osaksi jakeluasema kuuluu. Ehdotetun 8 momentin perusteella hakemus, jota ei ole ehditty kuuluttamaan, raukeaisi jakeluaseman osalta, ja jakeluasema rekisteröitäisiin ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Jos taas lupahakemus on ehditty kuuluttaa tai rekisteröinti-ilmoitus tehdä asetuksen voimaan tullessa, sovellettaisiin näiden käsittelyssä 9 momentin mukaisesti asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Pykälän 10 momentissa säädettäisiin, että mitä 8 ja 9 momentissa säädetään lupahakemuksesta, sovellettaisiin myös ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukaiseen ilmoitukseen. Tällä viitataan siis niihin jakeluasemiin, jotka kuuluvat osaksi ilmoituksenvaraista toimintaa (ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 6 tarkoitettut varikot, sekä mahdollisesti myös saman liitteen 2 kohdassa tarkoitettut kemikaalivarastot). Pykälän 8 ja 9 momentin säännökset soveltuisivat näin ollen myös asetuksen voimaan tullessa kuulutusvaiheessa olevaan ilmoitukseen sekä jo kuulutetun ilmoituksen osalta sovellettaviin säännöksiin ja siirtymäaikoihin.

4 EHDOTUKSEN VAIKUTUKSET

Tilastokeskuksen keräämien tietojen mukaan Suomessa oli vuonna 2018 yhteensä 1 890 asemaa, joista automaattiasemia oli 1 121. Lisäksi raskaan liikenteen jakelupisteitä oli 685.

Suomessa on 21 lentoasemaa, joilla lentokoneiden polttoainesäiliöitä täytetään asematasolla säiliöautoista ja maakalustoa mahdollisesti tankataan erillisessä asemalle sijoittuvalla jakeluasemalla. Joillakin lentoasemilla on myös pienlentokoneiden polttoaineiden jakelupaikkoja. Öljy-yhtiöillä on ympäristölupia noin 10 lentoasemalla, jotka koskevat sekä vaarallisten kemikaalien varastointia (lentopetroli) että jakelutoimintaa (lentobensiini). Myös FinnHEMS Oy:llä on useita pelastushelikoptereille tarkoitettuja lentopetrolin jakeluasemia. Ne sijaitsevat tyypillisesti Finavia Oyj:n lentoasemien, kuten Helsinki-Vantaan, Tampere-Pirkkalan, Rissalan (Siilinjärvi) sekä Rovaniemen lentoasemien yhteydessä. Harrasteilmailulla on Suomen Ilmailuliitto ry:stä saadun tiedon mukaan käytössä 67 lentopaikkaa, joista noin 20:lla lentopaikalla on mahdollisuus polttoainetäydennykseen, eli niissä on lentobensiinin jakelua jakelumittarista tai muulla tavoin. Vain alle 10:llä näistä 20:stä lentopaikasta jakelupaikan polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.

Rataverkosta noin puolet on tällä hetkellä sähköistetty ja noin 80 prosenttia raideliikenteestä ajetaan sähköllä. Muilta osin käytetään dieselvetoista kalustoa. Väyläviraston tietojen mukaan Suomessa on raideliikenteen polttoaineen jakelupaikkoja yhteensä 28 kappaletta. Ne kaikki ovat yksityisten toimijoiden operoimia, eli virastolla ei itsellään sellaisia ole (Liikenneviraston väylätietoja 2/2017; Rautateiden verkkoselostus 2019). VR-Yhtymä Oy:llä raideliikenteen jakelupaikkoja on 23 kappaletta, minkä lisäksi yksi jakelupaikka on rakenteilla (lisäksi yhtiöllä on muutamia tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä autotankkauspaikkoja). VR-Yhtymä Oy:tä koskee tankkauspalveluvelvoite, jonka perusteella kaikki rautateiden ja radan-

rakennuskoneiden käyttäjät voivat hyödyntää sopimusperusteisesti VR-Yhtymän jakelupaikkoja. Kiinteiden jakelupaikkojen polttoainesäiliöt ovat kaikki maanpäällisiä ja niiden tilavuudet vaihtelevat 10–100 m³ välillä, ollen tyypillisimmin noin 50 m³. VR-Yhtymä Oy:n jakelupaikoissa tankataan kevyttä polttoöljyä (dieselöljyä) noin 26 miljoonaa litraa vuodessa. Metro- ja raitioliikenteessä ei ole nykyisin ehdotetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvia, vähintään 10 m³:n polttoainesäiliöitä.

Ilmoitusmenettelyyn vuonna 2019 siirtyneitä yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikkoja tai vastaavan kokoisia työkonevarikkoja on hieman yli 30 kappaletta. VR-Yhtymälle uusi asetus tarkoittaisi noin 20 jakeluaseman rekisteröintiä. Ilmailun osalta rekisteröintimenettelyyn voisi tulla noin 30 jakeluasemaa. Kaiken kaikkiaan asetuksen soveltamisalan piiriin voisi tulla arviolta noin 60–70 raide- ja ilmailuliikenteen sekä edellä mainittujen varikkojen jakelupaikkaa. Alle edellä mainitun ilmoituksenvaraisuuskynnyksen olevien auto- ja työkonevarikkojen sekä vähintään 12 kuukautta kestävien työmaiden polttoainejakelupaikkojen osalta ei ole esitettävissä lukumääräarviota niistä asemista, jotka tulisivat vähintään 10 m³:n ylittävänä asetuksen piiriin. Turvetuotantoalueista vähintään 10 m³:n polttoainejakeluun tarkoitettuja säiliöitä voidaan arvioida olevan vain suurimmilla, vähintään 100–200 hehtaarin alueilla. Vuonna 2018 turvetuotantoalueista oli saatavilla olevien tietojen mukaan yhteensä yli 100 hehtaarin kokoisia alueita noin 200 kappaletta ja yli 200 hehtaarin alueita noin 50 kappaletta. Rekisteröitäviä jakeluasemia turvetuotantoalueilta voisi arvioida tulevan korkeintaan joitakin kymmeniä.

4.1 Yritysvaikutukset

Uuden asetuksen myötä sen soveltamisalaan lisättäisiin ilmailu- ja raideliikenteen polttoainejakelu siltä osin, kun kyse on suoraan jakelumittarista tehtävästä polttoainejakelusta. Hallinnollinen menettely niiden jakelutoimintojen osalta, jotka on luvitettu ”itsenäisesti” jakeluasema-perusteella, kevenisi niiden siirtyessä uuden asetuksen soveltamisen myötä ympäristölupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Lupamenettelyssä tarvittavien lisäselvitysten tarve vähenisi, minkä johdosta asian käsittelyn voidaan arvioida nopeutuvan. Muutoksesta koituvien säästöjen määrällinen arviointi on vaikeaa, koska toiminnanharjoittajat joutuvat antamaan yksityiskohtaisia tietoja toiminnasta myös rekisteröintimenettelyä ja sitä koskevaa valvontaa varten.

Jos jakeluaseman toiminta kuuluu osaksi muuta ilmoituksen- tai luvanvaraista toimintaa (esimerkiksi osalla lentopaikoista, joilla jakeluaseman toiminta kuuluu lentopaikan ympäristölupaan, sekä ilmoitusmenettelyssä olevan varikon jakeluasema) ja jakeluasema erotetaan näistä menettelyistä rekisteröintimenettelyyn, merkitsee tämä uutta hallinnollista menettelyä aiemman menettelyn rinnalle. Tämä asettaa vaatimuksia erityisesti pienille toimijoille. Luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavina ympäristöhallinnon menettelyt eivät ole kuitenkaan näille toimijoille vieraita, ja rekisteröintimenettely on ympäristölupa- tai ilmoitusmenettelyä kevyempi hallinnollinen menettely. Aiemmissa menettelyissä on annettu jo määräyksiä polttoainejakelua koskien, mutta vaatimukset saattavat kiristyä asetuksen soveltamisen myötä.

Aiemmin kokonaan ympäristönsuojelulain mukaisten hallinnollisten menettelyjen ulkopuolella olleiden jakeluasemien osalta (pienien auto- ja työkonevarikoiden sekä vähintään 12 kuukautta kestävä työmaiden polttoainejakelu, pois luettuna turvetuo-

tantoalueiden jakeluasemat) hallinnollinen taakka lisääntyisi, kun ne otettaisiin rekisteröintimenettelyyn. Osa näistäkin asemista on jo nyt rekisteröity.

Asetuksen myötä sen soveltamisalaan tulevien jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimukset saattavat kiristyä, mikä velvoittaisi toiminnanharjoittajia toteuttamaan uudistuksia jakeluasemilla. Nykyinen vaatimustaso asemilla, jotka kuuluvat lupa- tai ilmoitusmenettelyyn, riippuu näissä menettelyissä annettujen määräysten sisällöstä. Näin ollen ei voida yleisesti todeta, millaisia parannustoimia asemilla tarvittaisiin uuden asetuksen soveltamisen myötä. Toisaalta asetukseen sisältyy siirtymäaikoja, joiden johdosta vaatimusten noudattamiseen ja niistä aiheutuviin kustannuksiin voidaan paremmin varautua. Asetuksen soveltamisen myötä toiminnanharjoittajien aseman voidaan myös katsoa parantuvan vaatimusten yhdenmukaistumisen ja ennakoitavuuden lisääntymisen myötä.

Nykyisestä JANO-asetuksesta poiketen asetusehdotuksen 7 §:n 3 momentin vaatimukselle I-luokan öljynerottimesta esitetään asetettavaksi vuoden 2010 asetuksen mukaisille olemassa oleville jakeluasemille takaraja 1 päivään elokuuta 2023 (19 §:n 6 momentti). Vaatimusta noudatetaan jo monilla asemilla, sillä se on sisältynyt jo vuoden 2010 JANO-asetukseen sekä jakeluasemastandardiin SFS 3352. Voidaan arvioida, että noin kolmen vuoden siirtymäaika riittäisi I-luokan öljynerottimen asentamiseen niillä asemilla, joilla sitä ei vielä ole. Asentaminen ei edellyttäisi asema-alueen pinnan avaamista kuin rajatulta alueelta. Hankintahinta I-luokan öljynerottimille varusteineen on noin 3 000–4 000 euroa. Asentamisen kustannus vaihtelee hieman enemmän riippuen siitä, vaihdetaanko pelkkä öljynerotin tai myös sadevesikaivoja, hiekanerottimia ym. (mahdollisesti myös maaperänsuojauksia). Alimmillaan työn hinta voisi olla 2 000–10 000 euroa, kaivot mukaan lukien n. 10 000–20 000 euroa.

4.2 Ympäristövaikutukset

Ehdotetulla asetuksella jakeluasemien ympäristönsuojelun tason voidaan nähdä vahvistuvan asetuksen soveltamisalaan tulevien asemien joutuessa täyttämään asetuksen yhdenmukaiset ympäristönsuojeluvaatimukset. Erityisesti taso vahvistuisi enintään 50 linja-auton tai kuorma-auton varikkojen tai vastaavan kokoisia työkonevarikkojen sekä vähintään 12 kuukautta kestävien työmaiden jakelussa, sillä nämä jakelupaikat eivät nykyisin kuulu JANO-asetuksen eikä muutoinkaan ympäristönsuojelulain mukaisten menettelyjen soveltamisalan piiriin.

Edellä mainitulla I-luokan öljynerottimen vaatimukselle asetettavalla takarajalla (1.8.2023) voitaisiin saada aikaan myönteisiä ympäristövaikutuksia. I-luokan öljynerottimen asentaminen II-luokan öljynerottimen tilalle vähentää huomattavasti hiilivetyttöisyyttä vedestä, joka johdetaan sadevesiviemäriin tai vesistöön.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Osalla asetuksen soveltamisalaan tulevista jakeluasemista toimivaltaisena viranomaisena säilyy uuden asetuksen myötä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jolloin lupaviranomaisen tehtävät vaihtuvat näiden jakeluasemien osalta rekisteröinti-ilmoitusten käsittelyyn ja tietojärjestelmään merkitsemiseen, minkä lisäksi tehtävänä säilyisivät edelleen jälkivalvonnalliset toimet. Rekisteröintimenettelyyn siirtymisen

yhdistyneenä valtioneuvoston asetuksen soveltamiseen voisi arvioida vapauttavan kunnissa hieman lupakäsittelyn voimavaroja, joita voitaisiin vastaavasti suunnata valvontaan. Asetus myös parantaisi jakeluasemilta edellytettävien vaatimusten ennakoitavuutta ja olisi omiaan selkeyttämään ja tehostamaan valvontaa.

Tällaisia asemia ovat ilmailu- ja raideliikenteen jakeluasemat, joiden osalta toimivaltaisena lupa- ja valvontaviranomaisena on ollut kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojelusta annettu valtioneuvoston asetus 713/2014, 2 §:n 1 momentin 4 kohdan b alakohta, josta poistettiin jakeluasemat asetuksen muutoksella 584/2017). Myös silloin, kun kyse on muusta lentopaikasta kuin lentoasemasta, jonka lupaan jakeluasema on kuulunut, toimivaltaisena lupaviranomaisena kokonaisuuden osalta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, ja näin ollen toimivaltainen viranomainen säilyisi samana rekisteröintimenettelyyn siirtyvien jakeluasemien osalta (näitä jakeluasemia voisi olla noin kymmenkunta). Lisäksi joitakin raideliikenteen jakeluasemia on saattanut kuulua myös säiliötilavuudeltaan 100–1000 m³:n vaarallisen nestemäisen kemikaalin varastoinnin lupaan (vanhan ympäristönsuojeluasetuksen 169/2000 aikana sama luvanvaraisuuden peruste kuin jakeluasemalla, 5 kohdan a alakohta). Tässäkin tapauksessa toimivaltaisena viranomaisena rekisteröintimenettelyyn siirryttäessä säilyisi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Myös yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikkoja tai vastaavan kokoisia työkonevarikkojen osalta luvanvaraisuudesta tai ilmoitusmenettelystä rekisteröintimenettelyyn siirtyvät jakeluasemat säilyvät kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa, ja kunnan viranomainen on antanut päätöksissään jo aiemmin jakelutoiminnasta määräyksiä. Osa varikoilla sijaitsevista, säiliötilavuudeltaan vähintään 10 m³:n jakelupaikoista on jo tällä hetkellä merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten tehtäviä puolestaan lisäisivät ne jakeluasemat, jotka siirtyisivät uuden asetuksen myötä heidän toimivaltaansa. Ilmailuliikenteen (jakelumittarista tehtävää jakelua koskevan) polttoainejakelun on voitu katsoa muodostavan muun lentoasematoiminnan kanssa samalla alueella sijaitsevan teknillisen ja toiminnallisen kokonaisuuden, minkä johdosta lentoaseman lupaviranomaisena toimiva aluehallintovirasto on ollut toimivaltainen käsittelemään myös jakeluaseman ympäristölupahakemuksen (YSL 34 §:n 3 mom., 41 §). Jakeluaseman rekisteröintiasia ja sen valvonta siirtyisivät nyt kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kokonaan uutena asiana. Tällaisia aluehallintovirastolta (lupaviranomainen) ja ELY-keskukselta (valvontaviranomainen) kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle siirtyviä ilmailun jakeluasemia lienee hyvin rajallinen määrä, arvion mukaan noin 10–20 kappaletta. Myös turvetuotanto on aluehallintoviraston luvittamaa toimintaa, joten turvetuotannon ympäristölupaan kuuluneen jakeluaseman rekisteröinnin ja valvonnan osalta toimivaltainen viranomainen vaihtuu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseksi. Lisäksi pienten auto- ja työkonevarikoiden sekä vähintään 12 kuukautta kestävä työmaiden polttoainejakelu (muun kuin turvetuotannon osalta) tulisivat menettelyiden ulkopuolelta uusina toimintoina kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten rekisteröitäviksi ja valvomiksi.

Jatkossakin jakeluasemat, joiden toiminta sijaitsisi tai sijoitettaisiin tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voisi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa, kuuluisivat ympäristönsuojelulain 28 §:n nojalla ympäristölupamenettelyyn. Lisäksi lain 30 §:ssä säädetään muistakin ympäristölupaperusteista rekisteröitäville toiminnoille. Näin ollen osa edellä mainituista

asetuksen soveltamisalan piiriin tulevista jakeluasemista tarvinnee ympäristöluvan, eikä niitä voida rekisteröidä. Toimivaltaisena viranomaisena siinäkin tapauksessa on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2 §:n 3 mom.). Jo tällä hetkellä säiliötilavuudeltaan alle 10 m³:n varikkojen jakeluasemiin sovelletaan vähimmäisvaatimuksena nykyistä JANO-asetusta sen 1 §:n 2 momentissa mainituin edellytyksin.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Luvanvaraisten raideliikenteen ja ilmailun jakeluasemien siirtyminen lupamenettelystä sekä tiettyjen auto- ja työkonevarikoiden siirtyminen ilmoitusmenettelystä rekisteröintimenettelyyn vaikuttaisi näiden asemien osalta jonkin verran kansalaisten osallistumisoikeuksiin siirtämällä osallistumista ennakkollisesta vaikuttamisesta jälki-valvontaan asetuksen soveltamisalaan tulevien jakeluasemien osalta. Kuitenkin kansalaisten mahdollisuudet puuttua ympäristönsuojelulain 186 §:n nojalla säännösten laiminlyöntitilanteisiin säilyisivät ennallaan, minkä lisäksi heillä olisi edelleenkin käytössään muiden suunnittelu- ja lupamenettelyjen vaikuttamiskeinot, erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa ja lupamenettelyissä. Asetus myös yhdenmukaistaisi jakeluasemien hallinnollista käsittelyä ja ympäristönsuojeluvaatimuksia (myös mahdollisessa luvassa annettavia määräyksiä), joten näiltä osin sekä kansalaisten että toiminnanharjoittajien oikeusturva paranisi.

5 EHDOTUKSEN VALMISTELU

Asetusehdotusta on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä. Asetuksen valmistelun tukena on kevään 2019 aikana kokoontunut epävirallinen taustaryhmä, jossa olivat edustettuina työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen ympäristökeskus, Suomen Kuntaliitto, Helsingin, Kirkkonummen ja Lahden kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, Neste Oyj, ST1, NEOT, SOK ja Teboil Oy. Valmistelun aikana kuultiin myös asiantuntijoita Finavia Oyj:stä, Suomen Ilmailuliitto ry:stä, Shell Aviation Finland Oy:stä, VR-Yhtymä Oy:stä sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Espoon kaupunki, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Finavia Oyj, FinnHEMS Oy, Helsingin kaupunki, Hämeen ELY-keskus, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Joensuun kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Kaakkois-Suomi ELY-keskus, Kainuun ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Kirkkonummen kaupunki, Koneyrittäjien Liitto ry, korkein hallinto-oikeus, Kuopion kaupunki, Lahden kaupunki, Lapin ELY-keskus, liikenne- ja viestintäministeriö, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Natur och Miljö rf, Neste Oyj, North European Oil Trade Oy (NEOT), oikeusministeriö, Oulun kaupunki, Pirkanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Satakunnan ELY-keskus, Seapoint / Juvashipping Oy, Suomalainen Energiaosuuskunta (SEO), Shell Aviation Finland Oy, sisäministeriö, SOK, ST1 Oy, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen ympäristökeskus SYKE, Suomen Ilmailuliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK, Svenska lant-

bruksproducenternas centralförbund SLC, Tampereen kaupunki, Teboil Oy, Turun kaupunki, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan ELY-keskus, Vaasan hallinto-oikeus, valtiovarainministeriö, Vantaan kaupunki, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Väylävirasto, VR-Yhtymä Oy ja Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry.

Asetusluonnoksesta saatiin 33 lausuntoa. Lausuntopalautteen pohjalta tehtiin eräitä muokkauksia muutamiin pykäliin ja perustelumuistion tekstejä täydennettiin.

Asetusehdotuksen 6 §:n 2 momenttia täydennettiin siten, että kaksivaippaisuuden vaatimus koskee maanalaisia säiliöitä. Lisäksi suoja-altaan kokoa täsmennettiin koskemaan nimenomaan suurimman altaaseen sijoitetun säiliön tilavuutta 1,1-kertaisena. Saman pykälän 5 momentti päädyttiin säilyttämään samanlaisena kuin nykyisessä asetuksessa, koska ehdotukseen kirjatun ”kemikaalitiiviin ja allastavan rakenteen” vaatimuksen oli tulkittu tarkoittavan uutta, nykyisestä poikkeavaa vaatimusta, mitä ehdotuksessa ei ollut tarkoitettu. Ehdotuksen 11 §:n 2 kohtaan lisättiin vaatimus vaarallisten jätteiden varastoinnissa lukitussa tilassa.

Eräiden lausuntojen sekä oikeusministeriön laintarkastuksessa esitetyn perusteella eri aikoina toimintansa aloittaneita ja nykyisen JANO-asetuksen tai uuden asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvia jakeluasemia koskevat määritelmät poistettiin 2 §:stä ja ne avattiin sanallisesti suoraan 19 §:n siirtymäsäännöksissä (3–7 momentti). Siirtymäsäännösten 19 §:n 6 momenttia muutettiin siten, että I-luokan öljynerottimen vaatimuksen noudattamiselle asetettiin vuoden 2010 asetuksen mukaisille olemassa oleville jakeluasemille takarajaksi 1 päivä elokuuta 2023. Vastaava aikaraja asetettiin myös asetuksen soveltamispiiriin tulevien, olemassa olevien jakeluasemien osalta (poistamalla 5 momentin alusta viittaus 7 §:n 3 momenttiin, jolloin kyseisen vaatimuksen siirtymäaika määräytyy 19 §:n 3 tai 4 momentin perusteella).

Asetusehdotuksen 1 §:n perusteluihin kirjattiin jakeluasemien väliaikaisten, peruskorjauksen aikaisten jakelupaikkojen rinnastuminen työmaiden jakeluun, johon sovelletaan 12 kuukauden aikarajaa. Ehdotuksen 7 §:n perusteluihin täydennettiin maininta myös suoja-altaaseen kertyvien hulevesien viemäröintivaatimuksesta. Lisäksi tarkkailua koskevan 14 §:n perusteluita täydennettiin vastaamaan nykyisen JANO-asetuksen perusteluita. Muistiossa myös muun muassa vaikutusten arviointia koskevaa osiota täydennettiin.

Lausunnoissa esitettiin myös 19 §:n 6 momentin siirtymäsäännöksen muuttamista siten, että nykyisen JANO-asetuksen mukaisille olemassa oleville jakeluasemille asetettaisiin eräitä vaatimuksia koskevalle, olennaiseen muutokseen sidotulle siirtymäajalle ehdoton takaraja esimerkiksi 5–15 vuoden päähän. Ehdotuksen vaikutusten arvioimiseksi teetettiin loppuvuodesta 2019 selvitys, jonka laati Pekka Huttula (POH-Lex T:mi). Selvitystä varten haastateltiin öljy-yhtiöiden edustajia, Suomen Bensiini-kauppiaitten ja Liikennepalvelualojen Liittoa sekä kokenutta alan konsulttia. Saatujen tietojen mukaan vain noin 30 prosenttia jakeluasemista täyttää tällä hetkellä kaikki vuoden 2010 asetuksen vaatimukset, eli noin 1000–1500 asemalla olisi vielä toteuttamatta 19 §:n 6 momentissa tarkoitettavat vaatimukset. Peruskorjauksen, jonka yhteydessä säännöksessä tarkoitettavat vaatimukset otettaisiin käyttöön, kustannusarvio vaihtelee aseman koosta riippuen keskimäärin noin 400 000–500 000 eurossa. Näin ollen kaikkien peruskorjaamatta olevien asemien osalta vaatimusten noudattamiseksi

tehtävien korjausten kokonaiskustannus voisi olla 400–750 miljoonaa euroa. Kustannusvaikutuksesta johtuen ehdottoman takarajan asettaminen saattaisi aiheuttaa jopa satojen jakeluasemien lopettamisen, ja erityisesti pienimyyntisten, haja-asutusalueilla ja maaseudulla sijaitsevien asemien lopettamisuhka lisääntyisi. Tällä olisi vaikutusta myös huoltovarmuuteen. Käytännön haasteena takarajan asettamisessa olisi myös rajallinen erikoisurakoitsijoiden määrä alalla. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi asemien uudistaminen olisi kestäväntä toteuttaa niiden elinkaaren mukaisessa järjestyksessä, peruskorjausten yhteydessä.

Asetusehdotus tarkastettiin oikeusministeriön laintarkastuksessa.

6 ASETUKSEN VOIMAANTULO

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 18 päivänä toukokuuta 2020.